

Jaardocument 2017

Stichting Rijndam Revalidatie

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2017

5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2017	2
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2017	3
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2017	4
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	12
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	21
5.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	22
5.1.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2017	23
5.1.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2017	30
5.1.10	Enkelvoudige resultatenrekening over 2017	31
5.1.11	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2017	32
5.1.12	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	39
5.1.13	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (enkelvoudig)	40
5.1.14	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017	41
5.1.15	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	44
5.1.16	Gebeurtenissen na balansdatum	44

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	45
5.2.2	Nevenvestigingen	45
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	45

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2017

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 december 2017

(na resultaatbestemming)

ACTIVA	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
		€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2	24.062.090	23.077.261
Financiële vaste activa	3	0	44.097
Totaal vaste activa		<u>24.062.090</u>	<u>23.121.358</u>
Vlottende activa			
Vorraden	4	105.164	151.585
Debiteuren en overige vorderingen	7	12.623.643	15.680.845
Liquide middelen	9	8.466.801	10.797.495
Totaal vlottende activa		<u>21.195.608</u>	<u>26.629.925</u>
Totaal activa		<u><u>45.257.698</u></u>	<u><u>49.751.283</u></u>
PASSIVA			
	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
		€	€
Groepsvermogen			
	10		
Kapitaal		1.437.485	1.437.485
Bestemmingsreserves		2.490.576	2.179.207
Algemene en overige reserves		7.626.664	7.626.664
Totaal groepsvermogen		<u>11.554.725</u>	<u>11.243.356</u>
Vorzieningen	11	4.392.414	4.774.757
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	13.718.942	15.455.820
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	2.741.097	6.381.586
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	6	5.292.295	3.460.018
Overige kortlopende schulden	13	7.558.225	8.435.746
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>15.591.617</u>	<u>18.277.350</u>
Totaal passiva		<u><u>45.257.698</u></u>	<u><u>49.751.283</u></u>

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	16	48.245.711	46.634.244
Subsidies	17	2.198.903	1.911.870
Overige bedrijfsopbrengsten	18	3.713.036	3.609.608
Som der bedrijfsopbrengsten		54.157.650	52.155.722
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	40.257.164	39.435.113
Afschrijvingen op materiële vaste activa	20	2.739.391	2.737.369
Overige bedrijfskosten	23	10.580.668	9.067.523
Som der bedrijfslasten		53.577.223	51.240.005
BEDRIJFSRESULTAAT		580.427	915.717
Financiële baten en lasten	24	-269.058	-379.504
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		311.369	536.213
RESULTAAT BOEKJAAR		311.369	536.213
RESULTAATBESTEMMING			
		2017 €	2016 €
Het resultaat boekjaar bedraagt:		311.369	536.213
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
Resultaat boekjaar		311.369	536.213
Toevoeging Bestemmingsreserve Interim Huisvesting		311.369	350.000
Resteert toevoeging aan Algemene reserve		0	186.213

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			580.427		915.717
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	2.739.391			2.580.618	
- mutaties voorzieningen	<u>-382.344</u>			<u>-299.635</u>	
			2.357.047		2.280.983
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	46.421			-16.909	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	-3.640.489			-2.169.976	
- vorderingen	3.057.203			5.530.677	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	1.832.277			-1.176.871	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	<u>-828.684</u>			<u>520.152</u>	
			466.728		2.687.073
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>3.404.201</u>		<u>5.883.773</u>
Ontvangen interest	0			0	
Betaalde interest	-269.058			-379.504	
Buitengewoon resultaat	<u>0</u>			<u>0</u>	
			<u>-269.058</u>		<u>-379.504</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			3.135.143		5.504.269
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	-3.724.219			-2.462.310	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0			14.153	
Des-/investerings in financiële vaste activa	<u>44.097</u>			<u>-481</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-3.680.122		-2.448.638
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	893.250			540.585	
Aflossing langlopende schulden	<u>-2.630.128</u>			<u>-1.004.405</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1.736.878		-463.820
Mutatie geldmiddelen			<u><u>-2.281.857</u></u>		<u><u>2.591.811</u></u>
Stand geldmiddelen per 1 januari			10.730.987		8.139.179
Stand geldmiddelen per 31 december			<u>8.449.130</u>		<u>10.730.987</u>
Mutatie geldmiddelen			<u><u>-2.281.857</u></u>		<u><u>2.591.808</u></u>

Toelichting:

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

De Stichting Rijndam revalidatie is statutair gevestigd aan de Westersingel 300 te Rotterdam en exploiteert op deze locatie het Revalidatiecentrum Rijndam te Rotterdam. Rijndam is een revalidatiecentrum met vestigingen in de regio Rotterdam. Het centrum is er voor kinderen, jongeren en volwassenen die als gevolg van een ziekte, ongeval of aandoening te maken hebben met beperkingen. Doel van de revalidatie is een zo zelfstandig mogelijk leven in de maatschappij.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017 en is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655 en titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Doorlopende nummering

Rijndam heeft gebruik gemaakt van het door het ministerie van VWS opgestelde model jaarrekening document.

Doordat diverse jaarrekeningposten en –toelichtingen niet van toepassing zijn is er geen opeenvolgende nummering door heel de jaarrekening.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening 2017 is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Rijndam Revalidatie voldoet niet aan het bankconvenant waarbij is overeengekomen dat de jaarrekening vóór 1 juli (t+1) wordt gepubliceerd. De kredietruimte in rekening-courant is voor Rijndam Revalidatie belangrijk voor de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten. Omdat Rijndam Revalidatie een waiver van de bank heeft ontvangen heeft deze default-situatie geen gevolgen voor de R/C-faciliteit en de presentatie van de langlopende leningen in de jaarrekening. Rijndam Revalidatie maakt daarbij gebruik van de optie die RJ 254.307 biedt.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Fouterstel

Eind 2017 is intern geconstateerd dat een deel van de tijdsbesteding in de klinische DBC-zorgproducten onvoldoende herleidbaar is tot de (primaire) vastlegging. Het verschil tussen de gehanteerde normtijden en de werkelijke tijdsbesteding is intern onderzocht en voorgelegd aan zorgverzekeraars en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Vooruitlopend op besluitvorming door verzekeraars en NZa is een impact-berekening over 2015-2017 opgesteld. Dit heeft geleid tot fouterstel in de vergelijkende cijfers 2016 in de jaarrekening 2017 van Rijndam voor een materieel totaalbedrag van € 1.795.000. De invloed op het eigen vermogen per 31 december 2016 bedraagt € 1.795.000 negatief en op het resultaat 2016 € 757.000 negatief. De vergelijkende cijfers 2016 zijn hierop aangepast.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Rijndam revalidatie zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Rijndam revalidatie.

In de geconsolideerde jaarrekening is tevens opgenomen:

- Stichting Beheer der Gebouwen Adriaanstichting/gemeentelijke Mytyschool.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Verbonden partijen

Rijndam heeft de volgende verbonden stichting die niet in de consolidatie betrokken is:

- Stichting Rotterdams Kinderrevalidatiefonds Adriaanstichting.

Deze is te kwalificeren als steunstichting in de zin van artikel 7, lid 6 RVW (RJ 655.505) en is derhalve buiten de consolidatie gebleven.

De stichting heeft ten doel het verbeteren van voorzieningen en het stimuleren van vernieuwing en onderzoek ten behoeve van kinderen en eventueel volwassenen met lichamelijke beperkingen in de regio Rotterdam. De Stichting Rotterdams Kinderrevalidatiefonds Adriaanstichting is gevestigd te Rotterdam. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2017 € 7.499.755 het resultaat bedraagt in 2017 € 247.214.

De transacties van betekenis die Rijndam met verbonden partijen is aangegaan hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden.

Rijndam revalidatie kent verder geen verbonden partijen.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Rijndam revalidatie.

Toelichting omzetverantwoording 2017

Intern is geconstateerd dat de tijdverantwoording bij klinische DBC's normatief wordt geregistreerd in het productieregistratiesysteem en onvoldoende herleidbaar is naar verslaglegging. De problematiek is besproken met de NZa en de zorgverzekeraars en de financiële impact voor de schadelastjaren 2015, 2016 en 2017 is in beeld gebracht waarbij rekening is gehouden met de gemaakte afspraken met deze partijen. Hoewel besluitvorming door verzekeraars en NZa nog niet is afgerond, geldt de impact berekening als beste schatting van het financiële effect op vermogen en resultaat. In het proces van besluitvorming geldt een aantal randvoorwaardelijke zaken, te weten: een extern assurance-onderzoek, toepassing van het protocol normnaleving zorgsector door de NZa en nadere afspraken over de toekomstige registratie waarbij acceptabele registratiedruk een uitgangspunt wordt benoemd door partijen.

In de jaarrekening 2017 is de financiële impact verwerkt en gecorrigeerd op de betreffende balansposities en omzetverantwoording (schadelastjaar 2017) c.q. eigen vermogen (schadelastjaren 2015 en 2016 via foutenherstel).

De Raad van Bestuur is van mening dat, met voornoemde toelichting, de jaarrekening het vereiste inzicht geeft in het resultaat en de financiële positie van Rijndam op basis van de ons nu bekende feiten en omstandigheden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Grond: 0%
- Bedrijfsgebouwen en -terreinen : 2% - 5%;
- Machines en installaties : 5%;
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10%;
- Materiele vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetalingen: 0%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van deze voorziening.

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Op basis van de een actuele bedrijfswaardeberekening is geen reden te veronderstellen dat er momenteel sprake is van een impairmentrisico, welke moet leiden tot een afwaardering.

De bedrijfswaardeberekening is een complexe aangelegenheid en de realisatie is afhankelijk van vele interne en externe factoren. Een relatief geringe afwijking van de in de bedrijfswaardeberekening opgenomen uitgangspunten kan een significante impact hebben op de realiseerbare waarde van de vaste activa en is om die reden een eventueel noodzakelijke afwaardering in de toekomst niet uit te sluiten.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervers verliezen.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs onder aftrek van een voorziening voor incurante voorraden, voor zover daartoe aanleiding bestaat.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde van de DBC / DBC-zorgproduct. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht. Ook voorzieningen in het kader van omzetsuanceringen worden in mindering gebracht op het onderhanden werk.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties, e.d., gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

Voorziening persoonlijk budget levensfase

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de opbouw van de niet opgenomen PLB-rechten en de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1,071%.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1,071%.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening reorganisatie

In december 2010 is door de Raad van Bestuur besloten tot de invoering van een nieuw besturingsmodel op basis van resultaat verantwoordelijke eenheden. Kosten ten gevolge van deze reorganisatie lopen nog door in 2017. Daarnaast is bij de opbouw van de voorziening rekening gehouden met de reorganisatie van het facilitair bedrijf en V&V personeel. De kosten zijn deels in 2015, 2016 en 2017 ten laste van het resultaat gebracht. De daarmee verbonden uitgaven worden in 2016, 2017 en 2018 gerealiseerd.

Voorziening langdurig zieken

Er is een voorziening voor langdurig zieken tegen nominale waarde opgenomen voor de verplichting die Rijndam heeft om in de toekomst (maximaal 2 jaar) de beloningen aan personeelsleden door te betalen die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Schulden

Schulden worden opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Rijndam kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Financiële instrumenten die deel uitmaken van een handelsportefeuille

Financiële instrumenten (activa en verplichtingen) die worden aangehouden voor handelsdoeleinden worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. In de eerste periode van waardering worden toerekenbare transactiekosten als last in de resultatenrekening vermeld.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd.

Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

De rechten en verplichtingen uit hoofde van meerjarige financiële contracten, zoals huurcontracten, operationele leasecontracten e.d. worden niet in de balans geactiveerd en gepasseerd. De lasten die hieruit voortvloeien worden onder de bedrijfslasten verantwoord.

Omzet uit hoofde van DBC's

De omzet van DBC zorgproducten wordt bepaald op basis van de afgesloten en onderhanden productie, afgeleid naar zorgproducten. De afgeleide zorgproducten worden gewaardeerd tegen de met de zorgverzekeraar overeengekomen verkoopprijzen. De waardering van de afgesloten en onderhanden DBC-zorgproducten worden per zorgverzekeraar en per schadelastjaar afgezet tegen de gemaakte contractafspraken, rekening houdend met totale verwachte schadelast per schadelastjaar.

Terugwerkende kracht aanpassingen c.q. aanscherpingen door nadere duidingen Nza

Rijndam en de daarvoor verantwoordelijke revalidatie artsen hebben gedurende 2017 de registratie en facturatiebepalingen geïnterpreteerd en toegepast. Door de inrichting van onze administratieve organisatie, de uitgevoerde interne controles, controles van zorgverzekeraars en/of naar aanleiding van vragen van patiënten zijn onjuistheden en onvolledigheden voor zover geconstateerd als gevolg van voorgaande acties gecorrigeerd. Van de hieruit voortvloeiende resterende risico's en verplichtingen is een zo nauwkeurig mogelijke schatting gemaakt.

Voor zover de voorziening, voortvloeiend uit deze schatting, betrekking heeft op de omzet 2017, is deze ten laste gebracht van de omzet.

Schadelastprognoses zorgcontractering 2017 die inherent onzekerheden bevatten

Door Rijndam zijn uit hoofde van de zorgcontractering 2017 met zorgverzekeraars afspraken gemaakt over de zorgverlening op schadelastjaar. Daarbij is een inschatting gemaakt van de verwachte realisatie van deze contractafspraken. Voor de toerekening van afspraken voor het schadejaar aan de boekjaren 2017 en 2018 heeft Rijndam op basis van ervaringsgegevens ingeschat dat het onderhanden werk gemiddeld 86,4% (2016: 86,6 %) bedraagt van de uiteindelijke DBC's als deze na afloop van het boekjaar worden afgesloten. Op basis van deze inschatting heeft Rijndam bepaald wat de verwachte DBC-omzet per zorgverzekeraar is en deze beoordeeld ten opzichte van de contractuele afspraken (plafondafspraken) per zorgverzekeraar. Dit heeft geleid tot een afslag van € 79.208. op het onderhanden werk voor verwachte overschrijdingen van contractuele afspraken met zorgverzekeraars.

Met de uitkomsten van deze analyse is rekening gehouden bij de bepaling van de opbrengstverantwoording 2017 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording MSZ. Hetzelfde geldt voor de actualisatie van de berekening over schadelastjaren 2015, 2016 en daaruit voortvloeiende balansposten.

Inschatting effecten materiële controles

Rijndam heeft een zo nauwkeurig mogelijke inschatting gemaakt van de risico's en verplichtingen voortvloeiend uit de materiële controles en deze verwerkt in de berekende omzet. Daarbij is rekening gehouden met ervaringsgegevens omtrent afwijzingen, uitkomsten van interne controles, materiële controles door zorgverzekeraars en de inschatting van de mate waarin problematiek rond deels open normen voor registratie en facturatie die nog niet eenduidig zijn ingevuld daadwerkelijk tot afwijzingen zal leiden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Rijndam heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Rijndam. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Rijndam betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. Per mei 2018 bedroeg de dekkingsgraad 101,2%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Rijndam revalidatie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Rijndam revalidatie heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële Baten en Lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Grond	5.043.923	5.043.923
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	7.690.095	8.067.446
Machines en installaties	396.014	276.998
Andere vaste bedrijfsmiddelen	7.569.858	7.909.868
Materiele vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen	3.362.200	1.779.026
Totaal materiële vaste activa	<u>24.062.090</u>	<u>23.077.261</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	23.076.996	23.209.722
Bij: investeringen	3.724.485	2.462.310
Af: afschrijvingen	2.739.391	2.580.618
Af: desinvestering	0	14.153
Boekwaarde per 31 december	<u>24.062.090</u>	<u>23.077.261</u>

Toelichting:

Gebouwen en terreinen met een boekwaarde van € 9.106.645 zijn hypothecair verbonden ten behoeve van kredietinstellingen. Het juridisch eigendom van pand Ringdijk 84 (met een boekwaarde van € 725.797) ligt bij Stichting Beheer der Gebouwen. Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatie-overzicht onder 5.1.6

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Deelnemingen	0	44.097
Totaal financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>44.097</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	44.097	43.616
Mutaties boekjaar	-44.097	481
Boekwaarde per 31 december	<u>0</u>	<u>44.097</u>

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Certificaten VIR E-care Solutions

In 2001 zijn honderd gewone aandelen in het kapitaal van bovenvermelde vennootschap verworven.
Deze aandelen zijn in 2017 verkocht.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Medische middelen	19.663	31.797
Voorraden hotelfunctie	42.669	72.993
Voorraden kantoorbenodigdheden/drukwerk	42.832	46.795
Totaal voorraden	<u>105.164</u>	<u>151.585</u>

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	8.475.975	8.663.871
Voorziening onderhandenwerk	-79.208	-2.134.679
Af: ontvangen voorschotten	-11.137.864	-12.910.779
Totaal onderhanden werk	<u>-2.741.097</u>	<u>-6.381.586</u>

6. Schulden uit hoofde van bekostiging:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
3. Schulden uit hoofde van overschrijding contractplafonds 2013	161.363	1.166.558
4. Schulden uit hoofde van overschrijding contractplafonds 2014	507.953	658.897
6. Schulden uit hoofde van overschrijding contractplafonds 2015	1.582.417	1.634.563
7. Schulden uit hoofde van overschrijding contractplafonds 2016	3.040.562	0
Totaal schulden uit hoofde van bekostiging	<u>5.292.295</u>	<u>3.460.018</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

7. Overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	4.041.152	5.984.350
Nog te factureren DBC's /DOT's	7.507.354	7.980.245
Overige vorderingen:		
Nog te ontvangen bedragen	0	6.252
Overige overlopende activa	1.075.136	1.709.998
Totaal overige vorderingen	<u>12.623.643</u>	<u>15.680.845</u>

Toelichting:

Een voorziening voor dubieuze debiteuren ad € 65.000 (2016: € 67.717) is in mindering gebracht op de post debiteuren. In het verslagjaar zijn vorderingen met een totaalbedrag van € 133.108 als oninbaar in mindering op de voorziening gebracht.

Ouderdom debiteurensaldo:	Totaal	t/m 30 dagen	t/m 60 dagen	t/m 90 dagen	> 90 dagen
	€ 4.106.152	€ 2.250.563	€ 558.209	€ 277.805	€ 1.019.982

9. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	8.462.631	10.791.606
Kassen	4.170	5.889
Totaal liquide middelen	<u>8.466.801</u>	<u>10.797.495</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

10. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	1.437.485	1.437.485
Bestemmingsreserves	2.490.576	2.179.207
Algemene reserves	7.626.664	7.626.664
Totaal groepsvermogen	<u>11.554.725</u>	<u>11.243.356</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2017</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.437.485	0	0	1.437.485
Totaal kapitaal	<u>1.437.485</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.437.485</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2017</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Reserve afschrijving inventaris	194.893	0	0	194.893
Reserve instandhouding	1.278.202	0	0	1.278.202
Reserve Interim huisvesting	350.000	311.369	0	661.369
Reserve Wetenschappelijk Onderzoek	356.113	0	0	356.113
Totaal bestemmingsreserves	<u>2.179.207</u>	<u>311.369</u>	<u>0</u>	<u>2.490.576</u>

Algemene reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2017</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves	7.626.664	0	0	7.626.664
Totaal algemene reserves	<u>7.626.664</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>7.626.664</u>

Toelichting fouterstel

Eigen vermogen per 31.12.2016 voor fouterstel

31.12.2016

13.038.356

Eigen vermogen per 31.12.2016 na fouterstel

11.243.356

Impact fouterstel op eigen vermogen

1.795.000

Toelichting afwijking resultaat 2016:

Geconsolideerd resultaat 2016 voor fouterstel

2016

1.293.213

Geconsolideerd resultaat 2016 na fouterstel

536.213

Impact fouterstel op resultaat 2016

757.000

Toelichting bestemmingsreserves

De eerder gevormde reserve afschrijving inventaris, de instandhoudingsreserve en de reserve voor wetenschappelijk onderzoek blijft ongewijzigd. In 2016 is een nieuwe bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van tijdelijke huisvesting. In 2017 is € 311.369 aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

Toelichting afwijking geconsolideerd en enkelvoudig resultaat 2017:

Geconsolideerd resultaat 2017

311.369

Enkelvoudig resultaat 2017

311.369

Vershil in geconsolideerd en enkelvoudig resultaat 2017

0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 31 juli 2018

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

11. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per 1-jan-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening Groot Onderhoud	279.257	0	69.873	0	209.384
Voorziening jubilea	488.000	97.000	0	0	585.000
Voorziening Pers. Levensfase Budget	2.987.000	268.181	19.181	0	3.236.000
Voorziening reorganisatie	985.715	281.497	755.664	160.314	351.234
Voorziening Langdurig Zieken	34.785	0	23.990	0	10.795
Totaal voorzieningen	<u>4.774.757</u>	<u>646.678</u>	<u>868.708</u>	<u>160.314</u>	<u>4.392.414</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	571.414
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	3.821.000
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	3.240.096

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Financial lease DLL	189.762	642.888
Schulden aan banken	13.529.180	14.812.932
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>13.718.942</u>	<u>15.455.820</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	16.650.366	17.364.580
Bij: nieuwe leningen	893.250	540.585
Af: aflossingen	2.370.911	1.254.800
Stand per 31 december	<u>15.172.705</u>	<u>16.650.366</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>1.453.763</u>	<u>1.194.546</u>
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>13.718.942</u>	<u>15.455.820</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.453.763	1.194.546
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	13.718.942	15.455.820
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	9.893.545	11.043.033

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

De verstrekte zekerheden voor de opgenomen lening bij de Rabobank N.V. luiden als volgt:

- hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen;
- pandrecht op de vorderingen;
- pandrecht op de machines en installaties;
- een solvabiliteit van tenminste 20%

Deloitte Accountants B.V.
 Voor identificatiedoeleinden.
 Behorend bij controleverklaring
 d.d. 31 juli 2018

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	1.830.594	2.403.811
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.453.763	1.116.230
Schulden aan kredietinstellingen	17.671	66.508
Belastingen en sociale premies	1.660.932	1.662.019
Schulden terzake pensioenen	17.013	0
Nog te betalen salarissen	1.437	30.491
Vakantiegeld	1.156.836	1.098.644
Vakantiedagen	498.205	550.630
Overige schulden:		
Overige overlopende passiva:	921.774	1.507.411
Totaal overige kortlopende schulden	<u>7.558.225</u>	<u>8.435.746</u>

Toelichting:

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij de Rabobank bedraagt per 31 december 2017 € 4 miljoen (2016 € 4 miljoen)

De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij de Rabobank en luiden als volgt:

- hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen;
- pandrecht op de vorderingen;
- pandrecht op de machines en installaties.
- een solvabiliteit van tenminste 20%

14. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 80% geconcentreerd bij de zorgverzekeraars.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Renteherziening

Medio 2017 is één WfZ geborgd leningdeel overgesloten aangezien er sprake was van een renteherzieningsmoment.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Rijndam Revalidatie is gehouden tot het betalen van een obligo, ingeval het risicovermogen van de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector minder dan het garantieniveau bedraagt. Het obligo is een percentage van 3% van de resterende schuld van de leningen, waarvoor Stichting WfZ zich borg heeft gesteld. Dit obligo is inroepbaar tot het maximum van het in de voornoemde percentage, gedurende de looptijd van de leningen die door de Stichting WfZ zijn geborgd. Indien en voor zover het risicovermogen op enig moment 1% van de som van de schuldrestanten per 31 december van het laatst verstreken kalenderjaar van de geldleningen overschrijdt, worden de door de Stichting WfZ ingeroepen obligo's aan de deelnemende instellingen terugbetaald in welk geval dit obligo daarna wederom tot het maximum inroepbaar is. De resterende schuld per 31 december 2017 van de geborgde leningen door de Stichting WfZ bedraagt € 14.123.382. De obligoverplichting per 31 december 2017 komt uit op € 423.701.

Gebruiksovereenkomst Vlietlandziekenhuis

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling in het Vlietlandziekenhuis zijn ruimten in gebruik genomen door Rijndam Revalidatie.

De gebruiksvergoeding, met uitzondering van de kapitaallasten, aan het Vlietlandziekenhuis bedraagt € 172.066 per jaar (prijspeil 2017), mogelijk jaarlijks aan te passen met de indexering NZa van de materiële kosten. De looptijd is tot augustus 2023.

Gebruiksovereenkomst Roerdomplaan

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling op de Roerdomplaan zijn ruimten in gebruik genomen door Rijndam Revalidatie.

De gebruiksvergoeding aan Havensteder bedraagt € 54.647 per jaar (prijspeil 2017), aan te passen met een jaarlijkse procentuele verhoging. De looptijd is tot januari 2016. Het contract is stilzwijgend verlengd. Rijndam heeft voor het gehuurde een bankgarantie verstrekt ad. € 11.790 ten gunste van Havensteder.

Gebruiksovereenkomst Erasmus MC Rotterdam

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling op de locatie Erasmus MC te Rotterdam zijn ruimten in gebruik door Rijndam Revalidatie.

De gebruiksvergoeding aan Erasmus MC bedraagt € 263.704 per jaar (prijspeil 2017), jaarlijks aan te passen met een indexering. De looptijd is tot en met 31 december 2022.

Gebruiksovereenkomst Sint Franciscus Gasthuis (SFG) Rotterdam

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling op de locatie SFG te Rotterdam zijn ruimten in gebruik genomen door Rijndam Revalidatie.

De gebruiksvergoeding aan het SFG bedraagt €152.322 per jaar (prijspeil 2017), jaarlijks aan te passen met een indexering. De looptijd is tot december 2017.

Gebruiksovereenkomst IJsselland Ziekenhuis capelle a/d IJssel

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling in het IJsselland Ziekenhuis zijn ruimten in gebruik genomen door Rijndam Revalidatie.

De gebruiksvergoeding, met uitzondering van de kapitaallasten, aan het IJsselland Ziekenhuis bedraagt € 113.025 per jaar (prijspeil 2017).

De looptijd is tot augustus 2029.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

15. Niet in de balans opgenomen regelingen

Huurovereenkomst Coral te Dordrecht

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling is in het Coral gebouw ruimten in gebruik genomen door Rijndam Revalidatie.

De gebruiksvergoeding bedraagt € 219.174 (prijspijl 2017) . De resterende looptijd is 13 jaar en kan met een termijn van 5 jaar telkens worden verlengd.

Gebruiksovereenkomst Sitterstaat/de Kiem Dordrecht

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling in de locatie Sitterstraat zijn ruimten in gebruik genomen door Rijndam Revalidatie. De looptijd is tot 01-09-2018.

De huurvergoeding bedraagt € 67.866 per jaar (prijspijl 2017).

Voor deze locatie is een service-overeenkomst met SPON voor € 45.940 gesloten (prijspijl 2017).

Gebruiksovereenkomst Beatrix Ziekenhuis Gorinchem

Ten behoeve van poliklinische revalidatiedagbehandeling in het Beatrix Ziekenhuis zijn ruimten in gebruik genomen door Rijndam Revalidatie.

De gebruiksvergoeding bedraagt € 45.050 (prijspijl 2017)

Leaseverplichtingen

Per 31 december 2015 heeft Rijndam Revalidatie een contract voor de multifunctionals c.q. kopieerapparaten tot juli 2018 en vertegenwoordigt een bedrag van € 98.492 op jaarbasis.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2017 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 21.650 miljoen (prijsniveau 2017).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2017. Rijndam revalidatie is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Grond	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiele vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	5.380.456	20.044.196	1.112.932	18.795.921	1.779.026	47.112.531
- cumulatieve afschrijvingen	336.533	11.976.750	835.934	10.886.053	0	24.035.270
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>5.043.923</u>	<u>8.067.446</u>	<u>276.998</u>	<u>7.909.868</u>	<u>1.779.026</u>	<u>23.077.261</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	149.650	1.991.131	1.583.175	3.724.220
- afschrijvingen	0	377.351	30.634	2.331.406		2.739.391
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	1.185.806	0	1.185.806
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	1.185.806	0	1.185.806
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-377.351</u>	<u>119.016</u>	<u>-340.275</u>	<u>1.583.175</u>	<u>984.564</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	5.380.456	20.044.196	1.262.582	19.601.246	3.362.200	49.650.945
- cumulatieve afschrijvingen	336.533	12.354.101	866.568	12.031.653	0	25.588.855
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>5.043.923</u>	<u>7.690.095</u>	<u>396.014</u>	<u>7.569.593</u>	<u>3.362.200</u>	<u>24.062.090</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0%	2% - 5%	5%	5% - 20%	0,0%	

5.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (geconsolideerd)

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossingswijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden	Leningnr.
		€			%	€	€	€	€	€	€		€		
BNG	2015	866.031	19	hypothecair	0	820.451		45.581	774.870	546.967	17	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.110291 en 40.110292
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.141	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110291 en 40.110293
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.141	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110291 en 40.110294
BNG	2015	866.031	19	hypothecair	0	820.451		45.581	774.870	546.967	17	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.110288
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.141	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110289
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.141	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110290
NWB	2017	893.250	14	hypothecair	0		893.250	59.550	833.700	535.950	14	lineair	59.550	1e hypoth. Wfz	10029504
ING bank	2007	1.488.750	24	hypothecair	0	952.800		952.800	0	0	0	lineair	0	1e hypoth. Wfz	
BNG	2016	866.031	19	hypothecair	0	820.450		45.581	774.870	546.966	17	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.110297
BNG	2016	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.141	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110298
BNG	2016	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.141	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110299
BNG	2015	866.031	19	hypothecair	0	820.450		45.581	774.870	546.967	17	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.103321
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.142	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.103322
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	0	510.503		28.361	482.142	340.335	17	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.103323
Rabobank	2000	496.322	30	hypothecair	0	317.646		19.853	297.793	0	0	lineair	297.793	1e hypoth. Wfz	OHL O4936
NWB	2006	5.717.631	30	hypothecair	0	3.176.462		158.823	3.017.638	2.223.523	19	lineair	158.823	1e hypoth. Wfz	10028581
NWB	2006	4.764.692	30	hypothecair	0	3.176.462		158.823	3.017.638	2.223.523	19	lineair	158.823	1e hypoth. Wfz	10028583
Rabobank	2007	1.900.000	10	hypothecair	0	190.000		190.000	0	0	0	lineair	0	1e hypoth. Wfz	OHL O4836
Rabobank	2012	1.400.000	10	hypothecair	0	770.000		140.000	630.000	0	5	lineair	140.000	1e hypoth.	OHL O4836
Gem.Rdam	1977	4.766.529	40	onderhands		58.284		58.284	0	0	0		0		Zit in St. Beheer Geb.
Totaal						16.007.478	893.250	2.147.346	14.753.382	9.893.545			1.224.202,03		
				waarvan kortlopend		1.194.546			1.224.202						
				Langlopend deel		14.812.932			13.529.180						

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet Revalidatie	48.245.711	46.634.244
Totaal	<u>48.245.711</u>	<u>46.634.244</u>

Toelichting:

Ten opzichte van 2016 is er een toename van de opbrengsten zorgprestaties in 2017. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door de verbeterde zorgcontractering.

17. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidie opleiding revalidatie-artsen	1.591.199	1.492.908
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies	607.703	418.962
Totaal	<u>2.198.903</u>	<u>1.911.870</u>

18. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige dienstverlening	2.340.941	2.079.219
Overige opbrengsten	1.372.097	1.530.388
Totaal	<u>3.713.037</u>	<u>3.609.608</u>

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	29.524.247	28.534.793
Sociale lasten	4.026.674	4.067.278
Pensioenpremies	2.472.855	2.447.969
Overige personeelskosten	2.389.083	2.224.518
Subtotaal	<u>38.412.860</u>	<u>37.274.558</u>
Personeel niet in loondienst	1.844.305	2.160.555
Totaal personeelskosten	<u><u>40.257.164</u></u>	<u><u>39.435.113</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):	<u>547</u>	<u>540</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>547</u></u>	<u><u>540</u></u>

20. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
- materiële vaste activa	1.001.343	1.041.354
- overige materiële vaste activa	1.738.048	1.696.015
Totaal afschrijvingen	<u><u>2.739.391</u></u>	<u><u>2.737.369</u></u>

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

23. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	2.109.078	2.032.914
Algemene kosten	4.832.811	3.701.051
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.030.944	981.553
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	754.175	649.305
- Energiekosten gas	353.316	380.342
- Energiekosten stroom	249.228	267.750
- Energiekosten water	19.470	20.547
Subtotaal	<u>1.376.190</u>	<u>1.317.944</u>
Huur en leasing	1.101.254	937.145
Dotaties en vrijval voorzieningen	130.391	96.915
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>10.580.668</u></u>	<u><u>9.067.523</u></u>

24. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentelasten	269.058	379.504
Subtotaal financiële lasten	<u>269.058</u>	<u>379.504</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>269.058</u></u>	<u><u>379.504</u></u>

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

26. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Rijndam revalidatie van toepassing zijnde regelgeving:

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Rijndam Revalidatie is € 181.000 (dit op basis van 12 punten en klasse 5. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1a. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	Dr. M.P. Bergen	Drs. G.L.M. van den Bogaert MBA
Functiegegevens	Raad van Bestuur	Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 20/05	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	69.425	181.000
Beloning	90.533	168.301
Belastbare onkostenvergoedingen	2.226	1.566
Beloningen betaalbaar op termijn	4.327	11.133
<i>Subtotaal</i>	97.087	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	97.087	181.000
Verplichte motivering indien overschrijding	Voor Dr. M.P. Bergen is het overgangsmodel van toepassing	
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0	1,0
Beloning	195.027	168.152
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	10.882	10.848
Totaal bezoldiging 2016	205.909	179.000

In 2016 was tevens klasse-indeling 5 van toepassing voor Stichting Rijndam Revalidatie (bezoldigingsmaximum € 179.000).

Er is sprake van een verschil in de WNT-verantwoording over 2016 (vergelijkend cijfer) met de in de gepubliceerde jaarrekening 2016 opgenomen WNT-verantwoording van Rijndam voor een bedrag van € 8.830. Dit bedrag heeft voor € 5.269 betrekking op een onverschuldigde betaling in 2016. Deze onverschuldigde betaling ad € 5.269 is terug te voeren op een onjuiste toepassing van het overgangsrecht. De onverschuldigde betaling is voor het vaststellen van de jaarrekening 2017 terugbetaald en daarom in mindering gebracht op de bezoldiging 2016.

Daarnaast is in de jaarrekening 2016 de verantwoording van de bezoldiging € 3.561 te hoog weergegeven omdat de betaalde ZVW-bijdrage abusievelijk als kostenvergoeding is verantwoord in de jaarrekening 2016.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 31 juli 2018

bedragen x € 1	Dr. G.J. Renzenbrink
Functiegegevens	Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/6 - 31/12
Individueel WNT-maximum	106.121
Beloning	91.956
Belastbare onkostenvergoedingen	947
Beloningen betaalbaar op termijn	6.490
<i>Subtotaal</i>	99.394
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	99.394
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	-
Beloning	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Totaal bezoldiging 2016	-

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	mr. B. Staal	mr. M.W.I. Hillenaar
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	27.150	18.100
Bezoldiging	21.720	14.480
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	21.720	14.480
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt	nvt
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	17.200	11.500
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2016	17.200	11.500

bedragen x € 1	mw. dr. R. M. Y. Barge	R.G. de Vries
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1-31/12
Individueel WNT-maximum	18.100	18.100
Beloning	14.480	18.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	14.480	18.100
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt	nvt
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	11.500	11.500
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2016	11.500	11.500

bedragen x € 1	mr. I.M.J. de Groot	mw. drs. M.C. Kloppers RA
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/3 - 31/12
Individueel WNT-maximum	18.100	15.174
Beloning	14.480	14.480
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	14.480	14.480
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt	nvt
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	-
Beloning	11.500	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2016	11.500	-

5.1.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

27. Honoraria accountant

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	152.503	89.100
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	12.000	12.021
3 Fiscale advisering	0	6.558
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u>164.503</u>	<u>107.679</u>

Toelichting:

Het totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening is gebaseerd op het totale honoraria over 2017, ongeacht of de werkzaamheden door de accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

28. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 26.

5.1.9 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2	22.882.973	21.758.603
Financiële vaste activa	3	1.135.320	1.257.752
Totaal vaste activa		<u>24.018.293</u>	<u>23.016.355</u>
Vlottende activa			
Vorraden	4	105.164	151.585
Debiteuren en overige vorderingen	7	12.623.642	15.110.325
Liquide middelen	9	8.406.886	10.723.539
Totaal vlottende activa		<u>21.135.692</u>	<u>25.985.449</u>
Totaal activa		<u><u>45.153.985</u></u>	<u><u>49.001.804</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	10	1.437.485	1.437.485
Bestemmingsreserves		2.490.576	2.179.207
Algemene en overige reserves		7.627.115	7.627.115
Totaal eigen vermogen		<u>11.555.176</u>	<u>11.243.807</u>
Vorzieningen	11		
Overige voorzieningen		4.183.030	4.495.500
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	13.718.942	15.455.820
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	2.741.097	6.381.586
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	6	5.292.295	3.460.018
Overige kortlopende schulden	13	7.663.445	7.965.073
Totaal passiva		<u><u>45.153.985</u></u>	<u><u>49.001.804</u></u>

5.1.10 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	16	48.245.711	46.634.244
Subsidies	17	2.198.903	1.911.870
Overige bedrijfsopbrengsten	18	3.061.945	2.928.504
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>53.506.559</u>	<u>51.474.618</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	40.160.825	39.339.672
Afschrijvingen	20	2.599.588	2.383.744
Overige bedrijfskosten	23	10.165.720	8.838.888
Som der bedrijfslasten		<u>52.926.132</u>	<u>50.562.304</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		580.427	912.314
Financiële baten en lasten	24	-269.058	-379.504
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>311.369</u>	<u>532.810</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>311.369</u></u>	<u><u>532.810</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Het resultaat boekjaar bedraagt:		311.369	532.810
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
Resultaat boekjaar		311.369	532.810
Toevoeging Bestemmingsreserve Interim Huisvesting		311.369	350.000
Resteert toevoeging aan de Algemene Reserve		<u>0</u>	<u>182.810</u>

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

2. Materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Grond	4.623.097	4.623.097
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	6.968.553	7.222.913
Machines en installaties	360.818	226.197
Andere vaste bedrijfsmiddelen	7.568.305	7.907.370
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen	3.362.200	1.779.026
Totaal materiële vaste activa	<u><u>22.882.973</u></u>	<u><u>21.758.603</u></u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	21.758.603	21.692.941
Bij: investeringen	3.723.958	2.462.310
Bij: herwaarderingen	0	-12.903
Af: afschrijvingen	2.599.588	2.383.745
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>22.882.973</u></u>	<u><u>21.758.603</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.12.

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Deelnemingen	0	44.097
Lening Stichting Beheer der Gebouwen	1.141.228	1.217.418
Voorschot t.b.v. investeringen Stichting Beheer der Gebouwen	-5.908	-3.763
Totaal financiële vaste activa	<u>1.135.320</u>	<u>1.257.752</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Boekwaarde per 1 januari 2017	1.257.752
Af: mutaties	-122.432
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>1.135.320</u>

Lening Stichting Beheer der Gebouwen en voorschot t.b.v. investeringen Stichting Beheer der Gebouwen

Consolideren voorschot

Eens in de vijf jaar kunnen de voorschotten worden omgezet in een leningsovereenkomst tussen de partijen.

De belangrijkste zijn:

- aflossing zal geschieden in jaarlijkse termijnen ter grootte van de vastgestelde afschrijvingen van de bij Rijndam Revalidatie in gebruik zijnde materiële vaste activa.
- het rentepercentage van de lening bij de Rabobank is 4,83%
- er is geen zekerheid gesteld.

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Medische middelen	19.663	31.797
Vorraden hotelfunctie	42.669	72.992
Vorraden kantoorbenodigdheden/drukkerwerk	42.832	46.795
Totaal voorraden	<u>105.164</u>	<u>151.585</u>

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	8.475.975	8.663.871
Voorziening onderhandenwerk	-79.208	-2.134.679
Af: ontvangen voorschotten	-11.137.864	-12.910.779
Totaal onderhanden werk	<u>-2.741.097</u>	<u>-6.381.586</u>

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

7. Overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	4.041.152	5.656.333
Nog te factureren DBC's /DOT's	7.507.354	7.980.245
Nog te ontvangen bedragen	0	6.252
Overige overlopende activa	1.075.136	1.467.495
Totaal overige vorderingen	<u>12.623.643</u>	<u>15.110.325</u>

Toelichting:

Een voorziening voor dubieuze debiteuren van € 65.000 (2016 € 67.717) is in mindering gebracht op de post debiteuren. In het verslagjaar zijn vorderingen met een totaal bedrag van € 133.108 in mindering van de voorziening gebracht, omdat de debiteuren oninbaar zijn gebleken. De voorziening dubieuze debiteuren is met € 130.391 gedoteerd.

Ouderdom debiteurensaldo:	Totaal	t/m 30 dagen	t/m 60 dagen	t/m 90 dagen	> 90 dagen
	€ 4.041.152	€ 2.250.563	€ 558.209	€ 277.805	€ 1.019.982

9. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	8.402.716	10.717.650
Kassen	4.170	5.889
Totaal liquide middelen	<u>8.406.886</u>	<u>10.723.539</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	1.437.485	1.437.485
Bestemmingsreserves	2.490.576	2.179.207
Niet collectief gefinancierd vrij vermogen	7.627.114	7.627.114
Totaal eigen vermogen	<u>11.555.175</u>	<u>11.243.807</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-17</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.437.485	0	0	1.437.485
Totaal kapitaal	<u>1.437.485</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.437.485</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-17</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Reserve afschrijving inventaris	194.893	0	0	194.893
Reserve instandhouding	1.278.202	0	0	1.278.202
Reserve interim huisvesting	350.000	311.369	0	661.369
Reserve Wetenschappelijk Onderzoek	356.113	0	0	356.113
Totaal bestemmingsreserves	<u>2.179.207</u>	<u>311.369</u>	<u>0</u>	<u>2.490.576</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-17</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves	7.627.114	0	0	7.627.114
Totaal algemene en overige reserves	<u>7.627.114</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>7.627.114</u>

Toelichting bestemmingsreserves

De eerder gevormde reserve afschrijving inventaris, de instandhoudingsreserve en de reserve voor wetenschappelijk onderzoek blijft ongewijzigd. In 2016 is een nieuwe bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van tijdelijke huisvesting. In 2017 is € 311.369 aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-1-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-12-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening jubilea	488.000	97.000	0	0	585.000
Voorziening Pers. Levensfase Budget	2.987.000	268.181	19.181	0	3.236.000
Voorziening reorganisatie	985.715	281.497	755.664	160.314	351.234
Voorziening Langdurig Zieken	34.785	0	23.990	0	10.795
Totaal voorzieningen	<u>4.495.500</u>	<u>646.678</u>	<u>798.835</u>	<u>160.314</u>	<u>4.183.030</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-12-2017</u>
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	362.030
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	3.821.000
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	3.240.096

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Financial lease DLL	189.762	642.888
Schulden aan banken	13.529.180	14.812.932
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>13.718.942</u>	<u>15.455.820</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	16.592.082	17.187.758
Bij: nieuwe leningen	893.250	540.585
Af: aflossingen	2.312.627	1.136.262
Stand per 31 december	<u>15.172.705</u>	<u>16.592.082</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>1.453.763</u>	<u>1.136.262</u>
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>13.718.942</u>	<u>15.455.820</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.453.763	1.136.262
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	13.718.942	15.455.820
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	9.893.545	11.043.033

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

5.1.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	1.806.878	2.365.314
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.453.763	1.116.230
Schulden aan kredietinstellingen	17.671	66.508
Belastingen en sociale premies	1.660.932	1.662.019
Schulden terzake pensioenen	17.013	0
Nog te betalen salarissen	1.437	30.491
Vakantiegeld	1.156.836	1.098.644
Vakantiedagen	498.205	550.630
Overige schulden:		
Stichting Beheer rekening courant	-37.069	49.509
Overige overlopende passiva:	1.087.779	1.025.727
Totaal overige kortlopende schulden	<u>7.663.446</u>	<u>7.965.073</u>

14. Financiële instrumenten**Algemeen**

Rijndam maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Rijndam handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 46 % geconcentreerd bij twee grote verzekeraars.

Renterisico/kasstroorrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

15. Niet in de balans opgenomen regelingen

Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017.

5.1.12 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Grond	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiele vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	4.623.097	12.718.003	238.081	18.714.386	1.779.026	38.072.593
- cumulatieve afschrijvingen	0	5.495.090	11.884	10.807.016	0	16.313.990
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>4.623.097</u>	<u>7.222.913</u>	<u>226.197</u>	<u>7.907.370</u>	<u>1.779.026</u>	<u>21.758.603</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	149.650	1.991.134	1.583.175	3.723.958
- afschrijvingen	0	254.360	15.029	2.330.198	0	2.599.588
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	1.185.806	0	1.185.806
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	1.185.806	0	1.185.806
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	-	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-254.360</u>	<u>134.620</u>	<u>-339.065</u>	<u>1.583.175</u>	<u>1.124.370</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	4.623.097	12.718.003	387.731	19.519.714	3.362.200	40.610.744
- cumulatieve afschrijvingen	0	5.749.450	26.913	11.951.409	0	17.727.772
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>4.623.097</u>	<u>6.968.553</u>	<u>360.818</u>	<u>7.568.305</u>	<u>3.362.200</u>	<u>22.882.973</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0,0%	2% - 5%	5%	5% - 20%	0%	

5.1.13 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (enkelvoudig)

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossingswijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden	Leningnr.
BNG	2015	866.031	19	hypothecair	1,60%	820.451		45.581	774.870	546.967	17,00	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.110291 en 40.110292
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.141	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110293 en 40.110294
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.141	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110295 en 40.110296
BNG	2015	866.031	19	hypothecair	1,60%	820.451		45.581	774.870	546.967	17,00	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.110288
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.141	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110289
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.141	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110290
NWB	2017	893.250	14	hypothecair	1,16%		893.250	59.550	833.700	535.950	14,00	lineair	59.550	1e hypoth. Wfz	10029504
ING bank	2007	1.488.750	24	hypothecair	4,88%	952.800		952.800	0	0	0,00	lineair	0	1e hypoth. Wfz	
BNG	2016	866.031	19	hypothecair	1,60%	820.450		45.581	774.870	546.966	17,00	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.110297
BNG	2016	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.141	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110298
BNG	2016	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.141	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.110299
BNG	2015	866.031	19	hypothecair	1,60%	820.450		45.581	774.870	546.967	17,00	lineair	45.581	1e hypoth. Wfz	40.103321
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.142	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.103322
BNG	2015	538.864	19	hypothecair	1,60%	510.503		28.361	482.142	340.335	17,00	lineair	28.361	1e hypoth. Wfz	40.103323
Rabobank	2000	496.322	30	hypothecair	4,92%	317.646		19.853	297.793	0	0,00	lineair	297.793	1e hypoth. Wfz	OHL O4936
NWB	2006	5.717.631	30	hypothecair	1,22%	3.176.462		158.823	3.017.638	2.223.523	19,00	lineair	158.823	1e hypoth. Wfz	10028581
NWB	2006	4.764.692	30	hypothecair	1,22%	3.176.462		158.823	3.017.638	2.223.523	19,00	lineair	158.823	1e hypoth. Wfz	10028583
Rabobank	2007	1.900.000	10	hypothecair	4,83%	190.000		190.000	0	0	0,00	lineair	0	1e hypoth. Wfz	OHL O4836
Rabobank	2012	1.400.000	10	hypothecair	3,39%	770.000		140.000	630.000	0	5,00	lineair	140.000	1e hypoth.	OHL O4836
Totaal						15.949.194	893.250	2.089.062	14.753.382	9.893.545			1.224.202		
				waarvan kortlopend		1.194.546			1.224.202						
				Langlopend deel		14.754.648			13.529.180						

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Opbrengsten zorgverzekeringswet Revalidatie	48.245.711	46.634.244
Verrekenbedrag voorgaande jaren	0	0
Totaal	<u>48.245.711</u>	<u>46.634.244</u>

Toelichting:

Ten opzichte van 2016 is er een toename van de opbrengsten zorgprestaties in 2017. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door de verbeterde zorgcontractering.

17. Subsidies

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Subsidie opleiding revalidatie-artsen	1.591.199	1.492.908
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies	607.703	418.962
Totaal	<u>2.198.903</u>	<u>1.911.870</u>

18. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Overige dienstverlening	2.340.941	2.079.755
Overige opbrengsten	721.004	848.749
Totaal	<u>3.061.945</u>	<u>2.928.504</u>

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	29.436.667	28.439.352
Sociale lasten	4.026.674	4.067.278
Pensioenpremies	2.472.855	2.447.969
Overige personeelskosten	2.380.324	2.224.518
Subtotaal	<u>38.316.520</u>	<u>37.179.117</u>
Personeel niet in loondienst	1.844.305	2.160.555
Totaal personeelskosten	<u><u>40.160.825</u></u>	<u><u>39.339.672</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):	<u>547</u>	<u>540</u>

20. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
- materiële vaste activa	788.480	776.708
- overige materiële vaste activa	1.811.108	1.607.036
Totaal afschrijvingen	<u><u>2.599.588</u></u>	<u><u>2.383.744</u></u>

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

LASTEN

23. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	2.071.068	1.967.980
Algemene kosten	4.735.230	3.677.484
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	888.742	981.553
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	688.118	590.776
- Energiekosten gas	299.876	322.267
- Energiekosten stroom	233.291	246.454
- Energie transport en overig	0	0
- Energiekosten water	17.751	18.313
Subtotaal	<u>1.239.035</u>	<u>1.177.810</u>
Huur en leasing	1.101.254	937.145
Dotaties en vrijval voorzieningen	130.391	96.915
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>10.165.720</u></u>	<u><u>8.838.888</u></u>

24. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentelasten	269.058	379.504
Subtotaal financiële lasten	<u>269.058</u>	<u>379.504</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>269.058</u></u>	<u><u>379.504</u></u>

5.1.15 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Rijndam Revalidatie heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 12 juli 2018.

De raad van toezicht van de Stichting Rijndam Revalidatie heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 12 juli 2018.

5.1.16 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden welke een ander beeld geven van de stand per 31 december 2017.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.
_____
drs. G.J. Renzenbrink

W.G.
_____
mr. B. Staal

W.G.
_____
drs. G.L.M. van den Bogaert MBA

W.G.
_____
R.G. de Vries

W.G.
_____
mr. I.M.J. de Groot

W.G.
_____
mevrouw drs. M.C. Kloppers RA

W.G.
_____
mr. M.W.I.Hillenaar

W.G.
_____
mevrouw dr. R.M.Y.Barge

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen bepaling opgenomen voor eventuele vrije beschikking
Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Rijndam Revalidatie heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.